

Šavora khaj nakhen maripe ande pašē relatsia

Kana nakhel pe maripe šaj avel:

- Te mardžos (sa khatar malajimata, pizimata, seksualno dukhajipe, nasulipe thaj darajipe khaj psyhične buča)
- Kana dikhel pe vaj šunel pe kana si maripe
- Te dikhel pe marimaske semnura (sar eksempla vuneti mas, phagerde bajura khere, dar)
- Te ačarel pe nasulipe ando kher

But anda e šavora ačaren so kerel pe ande familja vi te si kade ke e manuš či pačan kodo. Šavora len sigo sama kana naj jekheske mišto, feri na mindig phenen sar von ačaren ande kodi situatsia. Kodo si si lenge čores sikadžol pe maj angle ande lengo khelipe vaj sar von inkren pe kaver thanende.

De opre e dar (orosanmälan)

Ghindos ke jekh šavoro nakhel nasulipe? De kodo opre khaj o socialo. Socialo dikhel perdal e situatsia, del žutimasko vorbipe thaj kerel kodo so si musaj ande kodol situatsi.

Uni manuš khaj keren buči pe uni thana musaj te den opre kadal buča pala zakono. Kado si tuke so keres buči ande škola, nasvalimasko žutipe vaj ande policia.

Dumo thaj žutipe šavorengē so nakhle maripe

Khaj o socialo lel o šavoro thaj e familja žutipe. Sar eksempla:

- Vorbimasko žutipe
- Šavorikane buča ande grupa
- Žutipe ande dadeski/dejaki rola te avel sar maj feder e šavoreske
- Kontaktovo manuš vaj kontaktovo familja
- Kaver buča te si e situatsia akutno, sar eksempla o šavoro šaj jutij ande jourako kher (jourhem)

Kana si bari dar, vorbin mindik 112.

Len kontakto kusa:

- **Bučako than:** Socialtjänst Vårgårda
- **Telefonosko numero:** Telefon växel 0322-600 617
- **Internetoski righ:** www.vargarda.se
- **Vizitaki adresa:** Kungsgatan 45